

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1ObdoV/18/2013
Identifikačné číslo spisu:	1007898342
Dátum vydania rozhodnutia:	28.02.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Prieceľová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:1007898342.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Ing. Vincent Iványi - AGRISEM, živnostník s miestom podnikania Drevená 766/1, Galanta, IČO: 14 064 022, zast. advokátom JUDr. Eduardom Šmelkom, so sídlom Polianky 5, Bratislava, proti žalovanému: Slovenská republika - Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, so sídlom Dobrovičova 12, Bratislava, IČO: 00 156 621, o zaplatenie 410 806,45 eur s príslušenstvom, vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 4Cb/12/2007, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Obo/113/2009 zo 16. decembra 2009, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a .
- II. Žalovaný m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave ako súd prvej inštancie [ďalej tiež ako „súd prvého stupňa“ v znení pôvodne aplikovaného Občianskeho súdneho poriadku, úč. do 30. 06. 2016 (ďalej len „O. s. p.“)] rozsudkom č. k. 4Cb/12/2007-404 zo dňa 08. 10. 2009 zamietol žalobu žalobcu o zaplatenie 12 375 955,20 Sk (410 806,45 eur) z titulu náhrady škody spolu s úrokom z omeškania. O trovách konania rozhodol tak, že ich náhradu žalovanému nepriznal.

2. Z odôvodnenia prvostupňového rozsudku vyplýva, že nárok na náhradu škody si žalobca uplatnil na základe nezákonného rozhodovania a nesprávneho postupu podľa zákona č. 58/1969 Zb. Podaním 55-tich prihlášok zo dňa 20. 02. 2002 žalobca požiadal Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave (ďalej len „ÚKaSÚP“) o uznanie množiteľských porastov pšenice letnej a ozimnej, osiate množiteľským materiálom odrôd Balada, Boka, Brea a Bruta. Prihlášky boli ÚKaSÚP-om žalobcovi vrátené z dôvodov, ktoré podľa žalobcu nie sú zákonnými dôvodmi. Žalobca preto ich vrátenie namietal. V začatých 55-tich správnych konaniach bolo jediným rozhodnutím ÚKaSÚP-u z 28. 05. 2002 (č. j. 385/III/02 - pozn. dovolacieho súdu) uznávanie množiteľských porastov zastavené. Žalovaný odvolanie v tejto veci zamietol. Na základe návrhu na preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania žalovaný rozhodnutím č. 5867/02-420 zo dňa 11. 07. 2003 vyhovel podnetu žalobcu na preskúmanie rozhodnutia, čím potvrdil, že pôvodné správne konanie bolo zastavené protiprávne.

ÚKaSÚP podal proti rozhodnutiu č. 5867/02-42 z 11. 07. 2003 rozklad, čím sa dopustil nesprávneho úradného postupu. Nesprávnym úradným postupom ÚKaSÚP-u bola žalobcovi spôsobená škoda, nakoľko v dôsledku zlikvidovania množiteľských porastov založených v roku 2002, tieto nemohli byť uznávané a následne nemohlo byť vykonávané ani uznávanie vyrobených množiteľských materiálov (osív). Žalobca tvrdí, že nebolo jeho povinnosťou zabezpečiť na prihlášku podpis majiteľa šľachtiteľského osvedčenia a ďalej, že pri zisku ide o náhradu zisku podľa § 381 Obchodného zákonníka (ďalej len „ObchZ“). Nárok na náhradu škody pozostáva z nedosiahnutého zisku v roku 2002 v sume 153 511,09 eur (4 624 675,20 Sk), nedosiahnutých licenčných poplatkov v roku 2002 v sume 77 414,61 eur (2 334 000,-- Sk), nedosiahnutého zisku v roku 2003 v sume 120 669,20 eur (3 635 280,20 Sk) a nedosiahnutých licenčných poplatkov v roku 2003 v sume 59 151,56 eur (1 782 000,-- Sk). Úrok z omeškania žalobca uplatnil podľa § 369 ods. 1 ObchZ vo výške 18,25% zo sumy 4 624 675,20 Sk a sumy 2 334 000,-- Sk od 01. 12. 2002 do zaplattenia a vo výške 16,50% zo sumy 3 635 280,-- Sk a zo sumy 1 782 000,-- Sk od 01. 12. 2003 do zaplattenia.

3. Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení navrhol žalobu zamietnuť. Poukázal na vyjadrenie žalobcu v žalobe, v ktorej uviedol, že podľa § 15 ods. 2 zákona č. 291/1996 Z. z. bol výrobcom, ktorý je povinný požiadať ÚKaSÚP o uznanie množiteľských porastov a množiteľského materiálu do uznávacieho konania. Žalobca svoje právo odvodzuje od zmluvy z 02. 01. 1994 o výhradnom práve na zastupovanie, obchodné využívanie a ďalšie množenie odrôd MORSTARu, Moravského šľachtiteľského ústavu, Kroměříž, a. s., na území SR. Opodstatnenosť nároku má predchádzať zistenie, či žalobca mal súhlas od majiteľa osvedčenia na obchodné využívanie predmetných odrôd a či žalobca podľa zákona č. 291/1996 Z. z. mohol byť výrobcom. Žalovaný sa odvoláva na rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 28Cb/83/2002 zo dňa 01. 06. 2006, potvrdený rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (v ďalšom texte aj „Najvyšší súd SR“ alebo „NS SR“) sp. zn. 1Obo/211/2006 zo dňa 04. 03. 2008, ktorým bola žaloba o určenie, že šľachtiteľské osvedčenia vydané žalovaným dňa 21. 05. 2001 č. 190 až 193, udelené na odrody pšenice letnej Balada, Boka, Brea a Bruta sú neplatné, zamietnutá. Poukázal ďalej na rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Cb/6/2004-249 zo dňa 06. 10. 2008, potvrdený rozsudkom NS SR sp. zn. 6Obo/20/2009 zo dňa 18. 09. 2009, ktorým súd zamietol žalobu žalobcu proti žalovanému o náhradu škody a ušlého zisku, týkajúcich sa množiteľských porastov pšenice letnej a ozimnej, osiate množiteľským materiálom odrôd Balada, Boka, Brea a Bruta.

4. Súd prvého stupňa konštatoval, že žalobca svoj nárok odôvodnil rozhodnutím žalovaného č. 5867/02-420 zo dňa 11. 07. 2003, ktorým bolo zrušené rozhodnutie žalovaného zo dňa č. 5867/2002-510 zo dňa 18. 02. 2002 (správne „zo dňa 18. 06. 2002“ - viď č. I. 20 spisu) a rozhodnutie ÚKaSÚP-u č. 385/III/02 zo dňa 28. 05. 2002 a vec bola vrátená ÚKaSÚP-u na nové konanie a rozhodnutie. Z nasledujúcich rozhodnutí ÚKaSÚP-u zo dňa 19. 07. 2004 mal súd za preukázané, že konania boli zastavené podľa § 30 ods. 1 písm. d/ správneho poriadku. V rámci odvolacieho konania žalovaný rozhodnutím zo dňa 27. 01. 2005 rozhodnutia ÚKaSÚP-u potvrdil a odvolania zamietol. Hoci žalobca po nadobudnutí právoplatnosti mal právo opäť podať prihlášky, žalobca súdu rozhodnutie žalovaného vo veci prihlášky nepredložil, predložil len rozhodnutie o formálno-právnom pochybení ÚKaSÚP-u ako správneho orgánu prvého stupňa. Žalobca tak súdu nepreukázal porušenie povinnosti zo strany žalovaného v zmysle § 373 ObchZ. Súd mal za to, že rozhodnutia z 27. 01. 2005 poukazujúce na zastavenie konania ÚKaSÚP nepatria medzi porušenia povinností žalovaného voči žalobcovi. Výpočet škody podľa predpokladaného zisku a nedosiahnutia licenčných poplatkov nie je preukázaním, že došlo k bezprostrednému vzniku škody. Zo strany žalobcu nebola preukázaná ani posledná podmienka na priznanie náhrady škody, a to príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a na jeho základe bezprostredne vzniknutej škody. Prvostupňový súd preto žalobu žalobcu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p., úspešnému účastníkovi, teda žalovanému, však ich náhradu nepriznal, keďže mu trovy nevznikli.

5. Na odvolanie žalobcu Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§10 ods. 2 O. s. p.), po prejednaní odvolania postupom podľa § 212 ods. 1, § 214 ods. 2 O. s. p., rozsudkom sp. zn. 6Obo/113/2009 zo dňa 16. 12. 2009 (č. I. 444 - 447) rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 O. s. p. potvrdil. V odôvodnení rozsudku skonštatoval, že predmetom odvolacieho konania je zaplattenie 410 806,45 eur (12 375 955,20 Sk) s príslušenstvom z titulu náhrady škody spôsobenej

nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom ÚKaSÚP-u ako prvostupňového správneho orgánu a žalovaného ako druhostupňového správneho orgánu, ktorú si žalobca uplatnil v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. Uviedol, že žalobca svoj nárok vyvodzuje z rozhodnutia žalovaného č. 5867/02-420 z 11. 07. 2002 (správne „z 11. 07. 2003“ - vid' č. 1. 20 spisu), ktorým vyhovel podnetu (žalobcu - pozn. dovolacieho súdu) na preskúmanie svojho rozhodnutia č. 5867/2002-510 zo dňa 18. 06. 2002 mimo odvolacieho konania a zrušil rozhodnutie ÚKSÚP-u, ako aj svoje potvrdzujúce rozhodnutie vydané v rámci odvolacieho konania, ktorými boli konania vo veci prihlásených porastov odrody z MORSTAR do uznávacieho konania zastavené. Z predložených rozhodnutí vyplýva, že začaté konania o prihláške k uznaniu porastov boli zastavené z dôvodu, že nebol predložený súhlas majiteľa šľachtiteľského osvedčenia právne chránených odrôd podľa § 8 ods. 5 zákona č. 132/1989 Zb., ktorý sa vyžaduje v prípade, ak ide o odrodu právne chránenú. Podľa rozhodnutia žalovaného č. 5867/02-420 z 11. 07. 2003, prvostupňový a druhostupňový správny orgán nesprávne jedným rozhodnutím zastavil 55 správnych konaní začatých na návrh účastníka - žalobcu, nezisťoval skutočný stav veci a nezaobstaral si potrebné doklady pre rozhodnutie, najmä neskúmal, či došlo alebo nedošlo k zániku práva účastníka správneho konania (žalobcu) na dokončenie množiteľského cyklu u zastupovaných odrôd po ukončení platnosti zmluvy z 02. 01. 1994. Neskúmal, či tento účastník má alebo nemá právo na obchodné využívanie predmetných odrôd. Preto uložil UKSÚP-u, ktorému vec vrátil na ďalšie konanie, posúdiť každé začaté konanie samostatne a vyhodnotiť predložené dôkazy a opäť o žiadosti podľa čl. V ods. 5 zmluvy z roku 1994 rozhodnúť po vyžiadaní súhlasu majiteľa šľachtiteľského osvedčenia na obchodné využívanie odrody. Z uvedeného vyplýva, že žalovaný vo svojom zrušujúcom rozhodnutí vytkol prvostupňovému a druhostupňovému správne orgánu formálne pochybenie. Formálne pochybenie správneho orgánu však nie je v príčinnej súvislosti s tým, že žalobca nedosiahol zisk a nespôsobilo mu ani inú škodu. Žalobcovi nič nebránilo, aby po právoplatnom zastavení konania opätovne podal prihlášky a nič mu nebránilo ani žalovať správny orgán pre nečinnosť, teda postupovať podľa štvrtej hlavy, piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Navyše žalobca nedoložil do spisu pozitívne rozhodnutie, len rozhodnutie o formálnom pochybení správneho orgánu. Preto súd prvého stupňa správne uzavrel, že rozhodnutie o náhrade škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je závislé od preukázania príčinnej súvislosti medzi takýmto postupom a vzniknutou škodou a existencia príčinnej súvislosti musí byť bezpečne preukázaná, nemôže byť len predpokladaná, ako v danom prípade. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p. Hoci úspešným účastníkom odvolacieho konania bol žalovaný, trovy odvolacieho konania mu nevznikli, preto mu odvolací súd ich náhradu nepriznal. Odvolací súd zároveň nevyhovel návrhu žalobcu, aby v prípade potvrdenia napadnutého prvostupňového rozsudku pripustil podľa § 238 ods. 3 O. s. p. dovolanie. Rozhodol tak s odôvodnením, že nedospel k názoru, že ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného právneho významu.

6. Rozsudok odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť dňa 05. 02. 2010.

7. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote žalobca dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnil procesnými vadami konania podľa § 237 ods. 1 písm. a/, d/, f/ a g/ O. s. p. a dôvodnosť ust. § 241 ods. 2 písm. a/, b/ a c/ O. s. p.

8. Vo vzťahu k procesnej vade konania podľa § 237 ods. 1 písm. a/ O. s. p. žalobca namietol, že konajúce súdy (ich obchodné senáty) rozhodovali vo veci, ktorá nepatrí do ich právomoci. Tvrdí, že o veci rozhodovali obchodné súdy napriek tomu, že vec patrí do právomoci občianskoprávných súdov, keďže žalobou zo dňa 07. 02. 2005 sa domáhal náhrady škody voči Slovenskej republike zastúpenej Ministerstvom pôdohospodárstva Slovenskej republiky na základe zákona č. 58/1969 Zb.. Súdu prvého stupňa vytkol, že neoprávnene prekvalifikoval žalobu zo žaloby podanej podľa § 10 zákona č. 58/1969 Zb. na žalobu podľa Obchodného zákonníka a prideliť ju obchodnému senátu. Vytkol mu tiež, že sa nezaoberal predmetom sporu, teda náhradou škody, ale námietkami žalovaného súvisiacimi so správnym konaním, teda nerozhodoval o veci ako súd s občianskoprávnou agendou, ale o veci rozhodoval ako súd s agendou správneho súdu. Rovnako odvolaciemu súdu vytkol, že potvrdením prvostupňového rozsudku, nesprávny úradný postup súdu prvého stupňa vlastne odobril. Žalobca ďalej tvrdí, že súd mal postupovať podľa § 158 vyhlášky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre

okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov a z úradnej povinnosti mal vykonať opravu zápisu veci z nesprávneho súdneho registra Cb do správneho súdneho registra C. Nevykonaním opravy v súdnom registri sa súd dopustil nesprávneho úradného postupu a zároveň porušil aj základné právo žalobcu na spravodlivé súdne konanie, zaručené v článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“) a v článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

9. Vo vzťahu k procesnej vade konania podľa § 237 ods. 1 písm. d/ O. s. p. žalobca vo veci konajúcim súdom vytkol, že obchodné senáty oboch súdov občianskoprávnu vec posudzovali ako správnu vec, patriacu do súdneho registra S, hoci na takéto konanie neexistoval žiadny právny dôvod, pretože predmetom sporu bola náhrada škody spôsobená nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Predmetom sporu nebolo preskúmavanie zákonnosti rozhodnutí žalovaného vydaných v správnom konaní, preto ani jeden z oboch súdov nemal dôvod zaoberať sa rozhodnutiami správnych orgánov. Oba sudy mali rozhodovať na základe vykonaného dokazovania iba o škode spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom a o výške jej náhrady, čo však neurobili, ale konali nad rámec žalobného návrhu, a to napriek tomu, že v zmysle § 153 ods. 2 O. s. p. súd je žalobným návrhom viazaný. Žalobca tvrdí, že súd prvého stupňa rozhodnutia žalovaného nemal preskúmať, nakoľko mu v tom bránila res iudicata. Rozhodnutia žalovaného už boli právoplatne preskúmané Krajským súdom v Bratislave ako správnym súdom, ktorý o nich rozhodol rozsudkom č. k. 2S/170/05-81 zo 07. 12. 2005, preto sudy mali z tohto rozsudku iba vychádzať v zmysle § 135 ods. 2 O. s. p. Sudy mali iba zisťovať, či žalobca prihlásil 55 množiteľských porastov na uznávacie konanie, či ÚKaSÚP v Bratislave ako správny orgán a žalované ministerstvo ako odvolací správny orgán si splnili svoju zákonnú povinnosť a uznali prihlásené množiteľské porasty, ďalej či žalobcovi v príčinnej súvislosti s protiprávnym neuznaním týchto množiteľských porastov vznikla škoda a v akej výške, alebo či je možná exkulpácia žalovaného z objektívnej zodpovednosti na základe vis maior, keďže za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom štát zodpovedá na základe objektívnej zodpovednosti, pričom podľa § 18 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. sa tejto zodpovednosti nemožno zbaviť. Sudy sa však uvedeným ustanovením, upravujúcim nemožnosť zbavenia sa objektívnej zodpovednosti za škodu, vôbec nezaoberali a vôbec sa nezaoberali ani samotnou škodou, ale zaoberali sa iba skutočnosťami, o ktorých už rozhodol správny súd. Vo veci konajúcim súdom žalobca ďalej vytkol, že pri rozhodovaní v rozpore s § 4 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. vôbec neprihliadli na rozhodnutie žalovaného č. 5867/02-420 zo dňa 11. 07. 2003 (dôkaz č. 8 žaloby), ani na rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/170/05-81 zo dňa 07. 12. 2005, ktorý zrušil 55 rozhodnutí žalovaného vydaných v správnom konaní z dôvodov ich nezákonnosti, to všetko napriek tomu, že podľa poslednej vety § 4 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. týmito rozhodnutiami je súd, rozhodujúci o náhrade škody, viazaný.

10. Vo vzťahu k procesnej vade konania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., spočívajúcej v odňatí možnosti konať pred súdom, žalobca prvostupňovému súdu vytkol, že konal len o námietkach žalovaného, týkajúcich sa správnych konaní a nekonal o predmete sporu podľa žaloby, teda o náhrade škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu štátu a jeho nesprávnym úradným postupom. O tomto predmete sporu nekonal ani súd odvolací, čo znamená, že v právoplatne ukončenom konaní sudy nekonali o merite veci, ale posudzovali zákonnosť správnych konaní a zákonnosť správnych rozhodnutí, ktoré však predmetom sporu neboli. Súdu prvého stupňa tiež vytkol, že napriek tomu, že na pojednávaní dňa 17. 09. 2009 žiadal o doručenie druhopisu vyjadrenia žalovaného k žalobe z neznámeho dňa (údajne z roku 2005) krátkou cestou, na doručenie ktorého má právo podľa § 42 ods. 3 O. s. p., súd mu predmetné vyjadrenie doručiť odmietol a túto skutočnosť odmietol aj zapísať do zápisnice o pojednávaní. Tým, že o tomto vyjadrení súd na predmetnom pojednávaní nevykonával ani oznámenie, najmä o jeho obsahu, postupoval v rozpore s § 118 ods. 1 O. s. p. Ďalej žalobca listom zo dňa 16. 09. 2009 navrhol súdu prvého stupňa vykonať dokazovanie v súvislosti s posúdením dvoch predbežných otázok, ktoré súd na pojednávaní dňa 17. 09. 2009 odmietol a zároveň túto skutočnosť aj odmietol zapísať do zápisnice o pojednávaní. Uviedol v nej iba to, že žalobca ďalšie dokazovanie vykonať nenavrhuje, čo však nezodpovedá skutočnosti. Napriek tomu, že išlo o najvýznamnejší dôkazný prostriedok, prvostupňový súd ho vykonať odmietol bez akéhokoľvek vysvetlenia, osvojil si iba závery zo správnych

konaní oboch správnych orgánov, a teda vo veci konal iba ako súd s agendou správneho súdu bez vykonávania dôkazov.

11. Vo vzťahu k procesnej vade konania podľa § 237 ods. 1 písm. g/ O. s. p., spočívajúcej v tvrdení o nesprávne obsadenom súde, žalobca namietol, že o veci rozhodovali sudcovia obchodného senátu, hoci o veci mali rozhodovať sudcovia civilného senátu, navyše o veci rozhodovali ako súdy so správnou agendou. Nesprávne obsadenie oboch vo veci konajúcich súdov malo za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, čím bolo porušené základné právo žalobcu na spravodlivé súdne konanie zaručené v článku 48 ods. 1 Ústavy SR a v článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Porušenie tohto základného práva je podľa žalobcu o to závažnejšie, že súd chce od neho vymáhať súdny poplatok, na zaplatenie ktorého žalobca zákonnú povinnosť nemá, pretože podľa § 4 ods. 1 písm. k/ a ods. 4 zákona č. 71/1992 Zb., od poplatku je oslobodené súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, a to tak v základom konaní, ako aj v odvolacom konaní.

12. Vo vzťahu k inej vade konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. žalobca poukázaním na § 103, § 84, § 85 ods. 3 a § 9 ods. 1 O. s. p. namietol, že vo veci rozhodovali nepríslušné obchodné senáty Krajského súdu v Bratislave, ako aj odvolacieho Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, a nie civilné senáty, napriek tomu, že rozhodovali o občianskoprávnej veci ako o veci patriacej do správneho súdnictva. Tvrdí, že súdy mali rozhodovať podľa § 4 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. iba o náhrade škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu štátu a jeho nesprávnym úradným postupom, čo však ani jeden zo súdov nevykonával. Tvrdí ďalej, že súdy v konaní preskúmavali rozhodnutia žalovaného ako správneho orgánu, napriek tomu, že na takýto postup neboli vecne príslušné, pretože právnym základom žaloby nemôže byť administratívne rozhodnutie správneho orgánu a žalobca o tieto rozhodnutia ani nemôže opierať svoj nárok. Právnym základom žaloby môže byť iba zákon č. 58/1969 Zb., Občiansky zákonník a článok 46 ods. 3 Ústavy SR. Rozhodnutia správneho orgánu môžu slúžiť iba ako dôkazný prostriedok na preukázanie vzniku žalobcovho nároku, teda na preukázanie toho, či je alebo nie je splnená zákonná podmienka pre vznik nároku na náhradu škody podľa § 4 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb.

13. Nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) žalobca vzhliadol v nesprávnom posúdení právneho základu predmetu sporu. Poukázaním na § 20 zákona č. 58/1969 Zb. uviedol, že právne vzťahy upravené v tomto zákone sa spravujú Občianskym zákonníkom, preto v danej veci ide o občianskoprávne konanie, nie obchodnoprávne konanie. Žalovaným je Slovenská republika, ktorá nie je podnikateľom v zmysle § 2 ods. 2 ObchZ, čo taktiež preukazuje, že v súdnej veci nemôže ísť o obchodnoprávne konanie, preto ani nemôže byť zapísaná v súdnom registri obchodných vecí Cb a nemôže mať právne následky na základe obchodnoprávných predpisov. Žalovaná škoda nevznikla z vykonávania podnikateľskej činnosti účastníkmi konania, ale vznikla v príčinnej súvislosti s tým, že orgán verejnej moci si neplnil úlohy, ktoré mu v rámci jeho právomoci zveril štát prostredníctvom zákona (nevykonával uznávanie množiteľských porastov a množiteľských materiálov podľa § 15 ods. 3 a § 30 písm. g/ zákona č. 291/1996 Z. z.). Žalobca tvrdí, že oba vo veci konajúce súdy mali rozhodovať o veci iba na základe zákona č. 58/1969 Zb., Občianskeho zákonníka a článku 46 ods. 3 Ústavy SR a na iné zákony prihliadať nemali. Žalobca ďalej poukázal na to, že na pojednávaní dňa 17. 09. 2009 založil do súdneho spisu fotokópiu rozsudku Okresného súdu Bratislava I č. k. 27C/22/2006-386 zo dňa 28. 07. 2008 (potvrdeného rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 15Co/18/2009-461 zo dňa 13. 01. 2010), ktorý bol vydaný v rovnakej veci náhrady škody voči orgánu štátu, ktorý sa týka iba inej sezóny. Poukázal na to, že uvedená vec je zaradená do súdneho registra C, vo veci rozhodoval občianskoprávny senát, ktorý vychádzal z princípu objektívnej zodpovednosti za škodu a nepreskúmaval správne konania a rozhodnutia vydané v týchto správnych konaniach. Menovaný okresný súd vo svojom rozhodnutí podrobne zdôvodnil vznik zodpovednosti za škodu a vyslovil záver, že žalovaný nepreukázal, že objektívnej zodpovednosti za spôsobenú škodu sa zbavil. Ďalej poukázal na Zmluvu o výhradnom práve na zastupovanie, obchodné využívanie a ďalšie množenie odrôd MORSTAR, Moravský šlechtiteľský ústav Kroměříž, a. s., na území Slovenskej republiky zo dňa 02. 01. 1994, ktorú žalobca uzavrel s obchodnou spoločnosťou MORSTAR, Moravský šlechtiteľský ústav Kroměříž, a. s., na základe ktorej je oprávnený predmetné odrody MORSTAR obchodne využívať, preto podľa neho neexistoval dôvod, aby

odvolací súd nepriznal žalobcovi status prihlasovateľa. Zdôraznil, že tieto odrody obchodne využíval od roku 1994, čo znamená, že ÚKaSÚP a žalované ministerstvo najmenej 8 rokov uznávali žalobcove množiteľské porasty a množiteľské materiály, preto ich neuznávanie v roku 2002 bolo nedôvodné, spočívajúce v nesprávnom úradnom postupe. Žalobca tvrdí, že v konaní s použitím správnych rozhodnutí preukázal, že sú splnené podmienky na vznik nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, naopak, žalovaný nepreukázal, že sa zbavil objektívnej zodpovednosti za spôsobenú škodu z dôvodov vis maior. Vo veci konajúcim súdom vytkol, že protiprávne akceptovali námietky žalovaného, ktorý zbavenie sa zodpovednosti za škodu preukazoval iba z dôvodov, ktoré nemajú oporu v zákone, pričom neprihliadali na ust. § 1 ods. 2 a § 18 ods. 4 zákona č. 58/1969 Zb., podľa ktorých sa zodpovednosti za škodu nemožno zbaviť.

14. Na základe všetkých vyššie uvedených tvrdení žalobca dovolaciemu súdu navrhol, aby rozsudok odvolacieho súdu sp. zn. 6Obo/113/2009 zo dňa 16. 12. 2009 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alebo aby tento rozsudok odvolacieho súdu zmenil a rozhodol tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 410 806,45 eur, úroky z omeškania 18,25% p. a. zo sumy 153 511,09 eur a 77 474,61 eur od 01. 12. 2002 do zaplatenia, úroky z omeškania 16,50% p. a. zo sumy 120 669,19 eur a 59 151,56 eur od 01. 12. 2003 do zaplatenia a nahradiť mu všetky trovy základného, odvolacieho a dovolacieho konania.

15. K dovolaniu žalobcu sa písomne vyjadril žalovaný, ktorý ho navrhol zamietnuť (písomné vyjadrenie na č. l. 482 - 486 spisu).

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)] po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu zastúpená v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou C. s. p.), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu (ďalej tiež ako „dovolateľ“) je potrebné odmietnuť, nakoľko smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ C. s. p.).

17. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, dovolací súd postupoval v zmysle § 470 ods. 1, ods. 2 veta prvá C. s. p. (podľa ktorých, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti a právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované) a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O. s. p.

18. Na odôvodnenie svojho záveru dovolací súd podľa § 451 ods. 3 veta prvá C. s. p. stručne uvádza, že rozhodnutia odvolacieho súdu vydané v procesnej forme rozsudku, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v ust. § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. V predmetnej veci je dovolaním napadnutý rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorým rozsudok súdu prvého stupňa č. k. 4Cb/12/2007-404 zo dňa 08. 10. 2009 o zamietnutí žaloby žalobcu, potvrdil, z ktorej skutočnosti je zrejmé, že dovolanie dovolateľa podľa § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. prípustné nie je.

19. Prihliadajúc na ust. § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 ods. 1 O. s. p. (či už to účastník konania namieta alebo nie), Najvyšší súd Slovenskej republiky sa neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 ods. 1 O. s. p., ktoré ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia, majúcich za následok tzv. zmätočnosť rozhodnutia. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. 1 a/ až g/ O. s. p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v

ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 238 O. s. p. vylúčené.

20. S prihliadnutím na obsah dovolania dovolací súd kládol dôraz na skúmanie tých vád, ktorých existenciu dovolateľ v dovolaní namietol. Hoci dovolateľ tvrdil, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté procesnými vadami podľa § 237 ods. 1 písm. a/, d/, f/ a g/ O. s. p, dovolací súd vady tejto povahy po preskúmaní dovolaním napadnutého rozhodnutia, ako aj konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, nezistil a nezistil ani ďalšie (dovolateľom nenamietané) vady podľa § 237 ods. 1 O. s. p. Pre posúdenie existencie procesnej vady v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. totiž nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že k vade vymenovanej v tomto ustanovení došlo, ale rozhodujúcim je (len jednoznačné, akékoľvek pochybnosti vylučujúce) zistenie, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

21. Vo vzťahu k procesnej vade konania podľa § 237 ods. 1 písm. a/ O. s. p. žalobca vo veci konajúcim súdom vytkol, že tieto rozhodovali vo veci, ktorá nepatrí do ich právomoci.

22. Právomoc súdu je upravená v §§ 7 a 8 O. s. p. Podľa ustanovenia § 7 ods. 1 O. s. p. v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány. V občianskom súdnom konaní súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci a rozhodujú o súlade všeobecne záväzných nariadení orgánov územnej samosprávy vo veciach územnej samosprávy so zákonom a pri plnení úloh štátnej správy aj s nariadením vlády a so všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány (§ 7 ods. 2 O. s. p.). Iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon (§ 7 ods. 3 O. s. p.).

23. Nedostatok právomoci súdu sa považuje za neodstrániteľnú podmienku konania, ktorá má ten dôsledok, že súd nemôže vydať rozhodnutie vo veci samej, ale musí konanie zastaviť a vec postúpiť inému orgánu. Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu je daná, ak súd rozhodol vo veci, o ktorej mal rozhodnúť iný orgán.

24. Dovolateľ v danom prípade procesnú vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 písm. a/ O. s. p. vyvodzuje z tvrdenia, že napriek tomu, že svojou žalobou sa domáhal náhrady škody voči Slovenskej republike zastúpenej Ministerstvom pôdohospodárstva Slovenskej republiky na základe zákona č. 58/1969 Zb., ktorá vec mala byť zapísaná do súdneho registra C a mali o nej rozhodovať občianskoprávne súdy aplikujúc zákon č. 58/1969 Zb., Občiansky zákonník a článok 46 ods. 3 Ústavy SR, vec bola zapísaná do súdneho registra Cb, rozhodovali o nej obchodné senáty a nesprávne aplikovali právny režim Obchodného zákonníka. V tejto súvislosti argumentuje rozsudkom Okresného súdu Bratislava I č. k. 27C/22/2006-386 zo dňa 28. 07. 2008, potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 15Co/18/2009-461 zo dňa 13. 01. 2010, ktorý bol vydaný v rovnakej veci náhrady škody voči orgánu štátu (týkajúcej sa iba inej sezóny) a ktorá vec bola zapísaná do súdneho registra C.

25. Vo vzťahu k uvedenej dovolacej námietke dovolací súd z obsahu spisu zistil, že vo vyššie označenej právnej veci o náhradu škody vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 27C/22/2006, žalovaná (Slovenská republika zastúpená Ministerstvom pôdohospodárstva Slovenskej republiky) podala proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 15Co/18/2009-461 zo dňa 13. 01. 2010 dovolanie, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací uznesením sp. zn. 5Cdo/159/2010 zo dňa 12. 10. 2010 podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. odmietol ako procesne neprípustné (č. l. 519 - 524). Z odôvodnenia rozhodnutia dovolacieho súdu vyplýva, že v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 27C/22/2006 žalobca uplatnil svoj nárok na základe iných skutkových okolností, než v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 4Cb/12/2007, ktoré je predmetom tohto dovolacieho konania. Ako uviedol dovolací súd, predmetné konania sa líšia počtom množiteľských porastov prihlásených do uznávacieho konania, číslami prihlášok,

spisovou značkou veci správneho orgánu a obsahom rozhodnutí správnych orgánov, na podklade ktorých si žalobca uplatnil nárok na náhradu škody. Neobstojí preto tvrdenie žalobcu, že konanie sa týka iba inej sezóny, pretože je založené na úplne iných skutkových okolnostiach, ktoré boli podkladom pre rozhodovanie vo veci vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 27C/22/2006 a ktoré sú odlišné od skutkových okolností v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 4Cb/12/2007. Nemôže byť preto zapísanie veci vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 27C/22/2006 do registra C dôvodom pre to, aby bola do registra C bez ďalšieho zapísaná aj vec vedená na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 4Cb/12/2007.

26. Dovolací súd ďalej poznamenáva, že je potrebné odlišovať súdnu právomoc, ktorou sa podľa § 7 O. s. p. rozumie zákonom vymedzený rozsah otázok, ktoré je súd oprávnený riešiť, od vecnej príslušnosti upravenej v § 9 O. s. p. Námietka dovolateľa, spočívajúca v tvrdení, že vec nesprávne rozhodovali obchodné sudy, hoci vec patrí do právomoci občianskoprávných súdov, je námietkou vecnej príslušnosti, nie námietkou právomoci súdov. Avšak aj v prípade, ak by ju formuloval ako námietku vecnej príslušnosti (ktorá by už ale nemohla byť dovolacím dôvodom podľa § 237 ods. 1 písm. a/ O. s. p.), nebola by opodstatnenou, pretože žalobca podal žalobu pôvodne na Okresný súd Bratislava I dňa 08. 02. 2005 (č. l. 1 spisu).

27. Podľa § 9 ods. 3 písm. b/ O. s. p. v znení úč. do 31. 08. 2005, t. j. aj v čase začatia konania (08. 02. 2005), krajské sudy ako sudy prvého stupňa ďalej rozhodujú v prípadoch, ak osobitný predpis 1b) ustanovuje, že rozhoduje súd. Odkaz 1b) umiestnený pri pojme „osobitný predpis“ odkazuje na Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov, umiestnený ako poznámka pod čiarou. Vo všeobecnosti je potrebné uviesť, že tzv. odkazujúce právne normy patria k osobitným druhom právnych noriem, pričom vždy odkazujú na už platný, konkrétne určený normatívny právny akt alebo na konkrétne určenú právnu normu nachádzajúcu sa buď v tom istom právnom predpise (tzv. vnútorný odkaz) alebo aj v inom právnom predpise (tzv. vonkajší odkaz). Rovnako treba uviesť, že poznámka pod čiarou nemá normatívnu povahu, ide o proklamatívnu časť právneho predpisu, ktorá iba niečo deklaruje či vysvetľuje.

28. V zhode so závermi odvolacieho súdu má i dovolací súd za to, že predmetnom tohto konania je peňažný nárok žalobcu na náhradu škody, vyplývajúci zo zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, ktorý v § 10 ustanovuje: Ak ústredný orgán neuspokojí nárok poškodeného do šiestich mesiacov odo dňa podania žiadosti, môže sa poškodený domáhať priznania nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Z uvedeného je zjavné, že v danom spore bol vecne príslušným krajský súd. A keďže v súlade s § 11 ods. 1 O. s. p. vyjadrujúcim zásadu perpetuatio fori, sa konanie uskutočňuje na súde, ktorý je vecne a mieste príslušný a príslušnosť sa určuje podľa okolností, ktoré tu sú v čase začatia konania a trvá až do jeho skončenia, bol na predmetné konanie vecne (§ 9 O. s. p.) a miestne (§ 84 O. s. p.) príslušný Krajský súd v Bratislave. Tento postup je v súlade s vysloveným právnym názorom Najvyššieho súdu SR ako súdu nadriadeného, uvedeným v uznesení pod sp. zn. 3Ndob/30/2007 zo dňa 26. septembra 2007 v obdobnej veci, v ktorom vyslovil, že na konanie v 1. stupni je príslušný Krajský súd v Bratislave. V zhode s uvedeným aj podpredseda Krajského súdu v Bratislave v oznámení zo dňa 14. 08. 2008, založenom na č. l. 230 uviedla, že vec týkajúca sa peňažného nároku žalobcu na náhradu škody bude vedená v obchodnoprávnom súdnom oddelení pod sp. zn. 4Cb/12/2007.

29. Dovolací súd nevzhliadol pochybenie ani v postupe NS SR, ktorý konal o odvolaní žalobcu proti rozsudku súdu prvého stupňa č. k. 4Cb/12/2007-404 zo dňa 08. 10. 2009 a ktorý rozhodol ako súd funkčne príslušný podľa § 10 ods. 2 O. s. p., v senáte 6Obo, rozsudkom sp. zn. 6Obo/113/2009 zo dňa 16. 12. 2009 (č. l. 444 - 447). Podľa čl. I (Rozdelenie práce medzi kolégiá) ods. 2 Všeobecnej časti Rozvrhu práce Najvyššieho súdu SR na rok 2013 (účinný v čase nápadu odvolania na najvyšší súd ako odvolací súd), pre rozdelenie práce medzi jednotlivé kolégiá Najvyššieho súdu SR je rozhodujúca právna povaha veci, ktorú má najvyšší súd prerokovať alebo rozhodnúť alebo ktorú má vybaviť mimo rozhodovacej činnosti. Z hľadiska rozdelenia práce medzi občianskoprávne a obchodnoprávne kolégium je pri tom určujúce, do ktorého registra súdu nižšieho stupňa, ktorého rozhodnutie je napadnuté

opravným prostriedkom, o ktorom má rozhodnúť Najvyšší súd SR, bola vec naposledy zapísaná (napr. ak bola určitá vec predložená ako obchodná, prejedná ju a rozhodne obchodnoprávne kolégium, aj keby sa neskôr ukázalo, že išlo o vec občianskoprávnu). Keďže predmetná vec, predložená najvyššiemu súdu ako odvolaciemu súdu na rozhodnutie o odvolaní, bola na súde nižšieho stupňa (Krajskom súde v Bratislave ako súde prvého stupňa) zapísaná ako vec obchodná, správne bola vec na najvyššom súde zapísaná do obchodnoprávneho kolégia a elektronickou podateľňou pridelená na konanie a rozhodnutie senátu 6Obo podľa zásad uvedených v rozvrhu práce.

30. Na margo tvrdenia dovolateľa o tom, že súd prvého stupňa prekvalifikoval jeho žalobu podanú podľa § 10 zákona č. 58/1969 Zb. a neoprávnene ju prejednával ako obchodnoprávnu vec, dovolací súd poukazuje na skutočnosť vyplývajúcu zo žaloby dovolateľa na č. 1. 5 spisu, kde si uplatnil náhradu zisku podľa § 381 ObchZ spolu s úrokom z omeškania podľa § 369 ods. 1 ObchZ. Naviac, pokiaľ súdom dáva do pozornosti, že žalovaný - Slovenská republika, nie je podnikateľom v zmysle § 2 ods. 2 ObchZ, opomína zdôrazniť skutočnosť, že on ako žalobca, podľa § 2 ods. 2 písm. b/ ObchZ, podnikateľom je.

31. Dovolací súd taktiež dodáva, že pokiaľ aj žalobca nárok na náhradu škody uplatnil podľa osobitného zákona č. 58/1969 Zb., rozhodovanie o náhrade škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, resp. nezákonným rozhodnutím je vždy závislé od splnenia predpokladov zodpovednosti za škodu, vrátane príčinnej súvislosti medzi nesprávnym postupom, resp. nezákonným rozhodnutím a vzniknutou škodou, ktoré je súd povinný vždy skúmať.

32. Z uvedeného vyplýva, že postup vo veci konajúcich súdov, tak prvostupňového, ako aj odvolacieho, ktoré nárok žalobcu prejednali ako obchodnú vec, bol správny. Dovolací súd preto konštatuje, že námietka dovolateľa, týkajúca sa existencie procesnej vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ O. s. p., je nedôvodná.

33. Dôvod na podanie dovolania na základe § 237 písm. d/ O. s. p. dovolateľ vzhliadol v tom, že obchodné senáty oboch vo veci konajúcich súdov občianskoprávnu vec posudzovali ako vec patriacu do správneho súdnictva, hoci predmetom sporu je náhrada škody spôsobená nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, nie preskúmavanie zákonnosti rozhodnutí žalovaného vydaných v správnom konaní, o ktorých už rozhodol Krajský súd v Bratislave v správnom senáte, a to rozsudkom č. k. 2S/170/2005-81 zo dňa 07. 12. 2005.

34. Podľa § 237 písm. d/ O. s. p., dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie.

35. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej (§ 159 ods. 3 O. s. p.) je daná vtedy, ak v novom konaní ide o tú istú vec, teda o to isté, o čo išlo v skoršom právoplatne skončenom konaní. Samotná skutočnosť, že v určitom konaní je jeho predmetom to isté právo, alebo že jeho účastníkmi sú tí istí účastníci, ešte neznamena, že ide o tú istú vec. Totožnosť veci charakterizujú totožnosť osôb a totožnosť predmetu konania, pričom obidva tieto znaky musia byť naplnené súčasne. Totožnosť predmetu konania je daná vtedy, keď ten istý nárok vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, na základe ktorých bol uplatnený, t. j. ide o nárok založený na rovnakom právnom dôvode a vyplývajúci z rovnakých skutkových okolností. Pokiaľ ide o totožnosť účastníkov, nie je samo osebe významné, ak majú tí istí účastníci v rôznych konaniach rozdielne procesné postavenie (napr. ak v jednom konaní vystupujú ako žalovaní a v druhom ako žalobcovia). Tých istých účastníkov sa konanie týka aj vtedy, ak v neskoršom konaní vystupujú právni nástupcovia (z dôvodu singulárnej alebo univerzálnej sukcesie) účastníkov, ktorí boli účastníkmi už právoplatne skončeného konania. Pokiaľ chýba čo i len jeden z uvedených znakov, nejde o tú istú vec, a teda skoršie právoplatné rozhodnutie nemôže zakladať prekážku veci právoplatne rozhodnutej. O prekážku právoplatne rozhodnutej veci nejde v prípade, ak v novom konaní síce ide o právny vzťah medzi tými istými účastníkmi, avšak uplatnený nárok sa opiera o iné skutočnosti, než ktoré tu boli v čase pôvodného konania a ku ktorým došlo až neskôr. Pre posúdenie, či je daná prekážka právoplatne rozhodnutej veci, nie je významné, ako bol skutok, ktorý bol, resp. je predmetom konania, posúdený po právnej stránke.

36. Vo vzťahu k prekážke právoplatne rozhodnutej veci, dovolací súd z obsahu spisu zistil, že síce v tomto konaní, ako aj v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 2S/170/2005, ide o totožných účastníkov, rozdielny je však predmet konania, nakoľko, ako vyplýva z rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/170/2005-81 zo 07. 12. 2005, právoplatný 26. 01. 2006 (č. 1. 362 - 365), predmetom konania vedeného pod sp. zn. 2S/170/2005 bolo preskúmanie zákonnosti 55-ich rozhodnutí žalovaného zo dňa 27. 01. 2005 podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (Správne súdnictvo), jeho druhej hlavy (rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov podľa § 247 a nasl. O. s. p.). Naproti tomu, predmetom konania v preskúmvanej veci nie je vec podľa piatej časti O. s. p., ale žaloba o zaplatenie 410 806,45 eur s príslušenstvom, ktorá je žalobou o splnenie povinnosti podľa § 80 písm. b/ O. s. p., upravená v tretej časti O. s. p.

37. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. d/ O. s. p. v posudzovanej veci daná nie je.

38. Dovolací súd sa v ďalšom zaoberal prípadnou existenciou procesnej vady konania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., spočívajúcej v odňatí možnosti účastníka konať pred súdom.

39. Dovolateľ existenciou vady konania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. vzhliada v tom, že vo veci konajúce súdy, tak prvostupňový, ako aj súd odvolací, vôbec nekonali o merite veci, teda o náhrade škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu štátu a jeho nesprávnym úradným postupom, ale posudzovali len zákonnosť správnych konaní a zákonnosť správnych rozhodnutí, ktoré však predmetom sporu neboli. Súdu prvého stupňa tiež vytkol, že napriek jeho žiadosti prednesenej na pojednávaní dňa 17. 09. 2009, aby mu súd krátkou cestou doručil vyjadrenie žalovaného k žalobe, súd tak urobiť odmietol a odmietol túto skutočnosť aj zapísať do zápisnice o pojednávaní. Rovnako súd nezaprotokoloval údajné odmietnutie návrhu žalobcu na vykonanie dokazovania ohľadne posúdenia dvoch predbežných otázok.

40. Pojem „odňatie možnosti konať pred súdom“ zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení nedefinuje ani nešpecifikuje. Pod odňatím možnosti konať pred súdom je preto potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Citované ustanovenie odňatie možnosti konať pred súdom výslovne dáva do súvisu s faktickou činnosťou súdu a nie s jeho právnym hodnotením veci, vysloveným v napadnutom rozhodnutí. Z hľadiska § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. je rozhodujúce len to, či účastník konania v dôsledku nesprávneho postupu súdu bol ukrátený na svojich procesných právach alebo nie.

41. Vada konania vymedzená v citovanom ustanovení § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky, okrem zákonov, aj čl. 46 a nasl. Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb.).

42. Z obsahu spisu je zrejmé, že žalobca sa žalobou zo dňa 07. 02. 2005, doručenou pôvodne Okresnému súdu Bratislava I dňa 08. 02. 2005 (č. 1. 1), domáhal proti Slovenskej republike, v mene ktorej koná Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (v čase podania žaloby Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky) zaplatenia sumy 12 375 955,20 Sk aj s príslušenstvom, a to z titulu náhrady škody, ktorá mu mala byť spôsobená nesprávnym úradným postupom ÚKaSÚP-u a jeho nesprávnym rozhodnutím č. j. 385/III/02 zo dňa 28. 05. 2002 (č. 1. 13), ktoré rozhodnutie potvrdil žalovaný rozhodnutím č. 5867/2002-510 zo dňa 18. 06. 2000 (č. 1. 16). Z

obsahu spisu, a to podania žalobcu na č. l. 17, označeného ako „Návrh na preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania“ zo dňa 10. 03. 2003 vyplýva, že konanie o preskúmanie rozhodnutia Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 5867/2002-510 zo dňa 18. 06. 2000, začaté na návrh žalobcu, Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 7SŽ/82-83/02 zo dňa 13. 11. 2002 zastavil na základe § 248 ods. 2 písm. e/ O. s. p., podľa ktorého nie je možné preskúmať rozhodnutia správnych orgánov procesnej povahy. Je preto nepochybné, že v prípade rozhodnutí správnych orgánov ide o rozhodnutia procesného charakteru, ktorými sa nerozhodovalo vo veci samej. Uvedený názor neodporuje ani názoru všeobecných súdov konajúcich o predmetnej žalobe. Obe rozhodnutia napadnuté dovolateľom boli vydané v procesnej forme rozsudku, ktorá skutočnosť sama o sebe je dôkazom toho, že sa meritom veci riadne zaoberali a rozhodli o nej (v zmysle § 152 ods. 1 O. s. p., podľa ktorého sa rozsudkom rozhoduje o veci samej). Žalobca sa preto mylne domnieva, keď tvrdí, že súdy o merite veci nekonali, ale preskúmavali zákonnosť správnych konaní a v rámci nich vydaných správnych rozhodnutí. Súdy na predmetné rozhodnutia správnych orgánov len poukázali, nepreskúmavali ich, konštatovali len výsledok preskúmania týchto správnych rozhodnutí.

43. Odňatie možnosti konania pred súdom žalobca vyvodzuje aj z toho, že súd prvého stupňa rozhodol bez náležitého dokazovania, čím podľa jeho tvrdenia porušil jeho základné právo na spravodlivé súdne konanie, pričom touto vadou základného konania sa nevysporiadal ani súd odvolací.

44. Podľa § 120 ods. 1 O. s. p., účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

45. Citované ustanovenie je vyjadrením nezávislého postavenia súdu pri hodnotení dôkazov, ktoré vykoná, vrátane nezávislého rozhodovania o tom, ktoré dôkazy vykoná. Preto nevykonanie účastníkom navrhnutých dôkazov nemožno kvalifikovať ako odňatie práva konať pred súdom. O takýto stav by išlo vtedy, ak by súd svojím procesným postupom odňal účastníkovi možnosť navrhnúť vykonanie dôkazov.

46. Zo zápisnice o pojednávaní konanom na súde prvého stupňa dňa 17. 09. 2009 (č. l. 379 - 381) vyplýva, že tohto pojednávania sa osobne zúčastnili žalobca, jeho právny zástupca a zástupca žalovaného. Súd po tom, ako zistil, či žalobca na žalobe trvá, vypočul právneho zástupcu žalobcu, aj zástupcu žalovaného, poučil ich podľa § 120 ods. 4 O. s. p., na čo právny zástupca žalobcu, aj zástupca žalovaného zhodne uviedli, že do spisu ďalšie doklady nezakladajú a ďalšie dokazovanie nenavrhujú. Žalobca súdu oznámil, že sa pridrižiava písomných a ústnych podaní svojho právneho zástupcu, ktorý si zároveň uplatnil trovy konania. Na to súd prvého stupňa vyhlásil dokazovanie za skončené a uznesením odročil pojednávanie na deň 08. 10. 2009 o 13.20 hod. za účelom vyhlásenia rozsudku. Vyplyvajúc z uvedeného, námietka žalobcu o tom, že súd prvého stupňa odmietol doručiť mu vyjadrenie žalovaného, rovnako odmietol vykonať dokazovanie ohľadne posúdenia dvoch predbežných otázok, ktoré tvrdené skutočnosti aj odmietol zaprotokolovať do zápisnice, ostáva v rovine ničím nepodložených tvrdení žalobcu.

47. Po oboznámení sa s písomným odôvodnením prvostupňového rozsudku, ako aj dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu dovolací súd konštatuje, že tieto zodpovedajú aj zákonnej požiadavke riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, rešpektujúc ust. § 157 ods. 2 O. s. p. (uplatňované aj v odvolacom konaní podľa § 211 ods. 2 O. s. p.), čím spĺňajú kritériá preskúmateľnosti súdneho rozhodnutia.

48. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti má dovolací súd za to, že v postupe tak prvostupňového, ako aj odvolacieho súdu, k vadám konania zakladajúcim odňatie možnosti konať pred súdom, nedošlo. Pokiaľ ide o podmienku prípustnosti dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., je tiež nevyhnutné posúdenie miery, do akej sa účastníkovi postupom súdu odňala možnosť pred ním konať. Podmienka prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je totiž splnená, ak sa účastníkovi odňala možnosť konať pred súdom len pre časť konania, resp. do takej miery, že účastník mohol uplatniť svoj vplyv na výsledok konania podaním odvolania (R 39/1993). V prejednávanom prípade žalobcovi obrana

jeho práv a oprávnených záujmov v rámci odvolacieho konania bezpochyby umožnená bola.

49. Dovolateľ napokon namietol aj existenciu procesnej vady konania podľa § 237 písm. 1 g/ O. s. p., podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak rozhodoval vylúčený sudca, alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

50. Podmienky vylúčenia sudcu z prejednávania a rozhodovania veci upravuje ustanovenie § 14 O. s. p. Ak bolo rozhodnuté o vylúčení sudcu a sudca napriek tomu vo veci rozhodol, je daný dovolací dôvod podľa § 237 ods. 1 písm. g/ O. s. p. Ak však neexistuje žiadne rozhodnutie nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci, dovolací súd môže pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle citovaného ustanovenia posúdiť otázku vylúčenia samostatne. Nesprávne obsadeným súdom je taký súd, ktorý nie je obsadený v súlade s ustanoveniami určujúcimi zloženie súdneho orgánu, ktorý má tú-ktorú vec prejednať a o nej rozhodnúť.

51. Podľa § 14 ods. 1 O. s. p., sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezáujatosti. Na súde vyššieho stupňa sú vylúčení i sudcovia, ktorí rozhodovali vec na súde nižšieho stupňa, a naopak. To isté platí, ak ide o rozhodovanie o dovolaní (§ 14 ods. 2 O. s. p.). Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci (§ 14 ods. 3 O. s. p.).

52. Podľa § 15 ods. 1 O. s. p., ak sa sudca dozvie o skutočnostiach, pre ktoré je vylúčený, oznámi to neodkladne predsedovi súdu. V konaní môže zatiaľ urobiť len také úkony, ktoré nepripúšťajú odklad. Predseda súdu môže prideliť vec inému sudcovi, ak s tým sudca, o ktorého vylúčenie ide, súhlasí; pridelenie zabezpečí podľa osobitného predpisu. Ak ide o vylúčenie sudcu podľa § 14 ods. 1 a predseda súdu má za to, že nie je dôvod pochybovať o nezáujatosti sudcu, predloží vec na rozhodnutie súdu uvedenému v § 16 ods. 1. Na opakované oznámenia tých istých skutočností súd neprihliadne, ak už o nich nadriadený súd rozhodol; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá. Ak skutočnosti podľa odseku 1 predpokladajú vylúčenie aj ďalších sudcov toho istého súdu, sudca pripojí k oznámeniu aj vyjadrenia týchto sudcov (§ 15 ods. 2 O. s. p.).

53. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, sudca je predstaviteľ súdnej moci. Právomoc súdu sudca vykonáva na nezávislom a nestrannom súde oddelene od iných štátnych orgánov. Sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia; rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných prietahov a len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom (§ 2 ods. 2 cit. zákona).

54. Citovanými ustanoveniami je zabezpečené základné právo na prejednanie a rozhodnutie veci nestranným súdom podľa článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a článku 46 ods. 1 Ústavy SR. Ich účelom je prispieť k nestrannému prejednaniu veci, k nezáujatému prístupu súdu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Cieľu sledovanému uvedenými ustanoveniami zodpovedá aj právna úprava skutočností, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou existencia konkrétneho právne významného vzťahu sudcu k veci, alebo k účastníkom, prípadne k zástupcom účastníkov konania, ktorý by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom, či už pozitívnom alebo negatívnom pomere k nim. K vylúčeniu sudcu z prejednávania a rozhodovania veci môže dôjsť iba vtedy, keď je evidentné, že vzťah sudcu k danej veci, účastníkom alebo ich zástupcom, dosahuje takú povahu a intenzitu, že aj napriek zákonom stanoveným povinnosťami nebude môcť alebo nebude schopný nezávisle a nestranne rozhodovať. Je potrebné, aby bol preukázaný vzťah sudcu k prejednávanej veci alebo účastníkom konania, či ich zástupcom, a je potrebné taktiež vychádzať z hmotno-právneho rozboru skutočností, ktoré k pochybnostiam viedli. Z prejednávania a rozhodovania veci nemôže byť vylúčený sudca, ktorý nie je preukázateľne zaujatý, a teda nestačí iba subjektívny pohľad a nepodložené tvrdenie dovolateľa o tom, že o veci samej rozhodovali sudcovia obchodného senátu, hoci mali rozhodovať sudcovia civilného senátu, z čoho vydedukoval, že takto nesprávne obsadený súd rozhodol nesprávne aj o veci samej.

55. Dovolací súd poukazuje na svoje odôvodnenie vo vzťahu k dovolateľom namietanej vade konania podľa § 237 ods. 1 písm. a/ O. s. p. a opakovane zdôrazňuje, že dovolateľom uvádzané výhrady voči veci prejednávajúcemu prvostupňovému Krajskému súdu v Bratislave, ako aj odvolaciemu senátu Najvyššieho súdu SR, sú právne irelevantné a nemôžu byť dôvodom pre ich vylúčenie z prejednávania a rozhodovania tejto veci v zmysle citovaného § 14 ods. 1 O. s. p. Na základe uvedených skutočností je zrejmé, že v preskúmvanej veci existencia vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. g/ O. s. p. daná nie je.

56. Vo vzťahu k dovolateľom vytýkanému dovolaciemu dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. (tzv. relatívny dovolací dôvod) dovolací súd zdôrazňuje, že tzv. iná vada konania je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 ods. 1 O. s. p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Dovolací súd síce naň prihliada z úradnej povinnosti, avšak samotná existencia inej vady konania na založenie prípustnosti dovolania nepostačuje. Je právne relevantná, ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné, o tento prípad však v prejednávanej veci nejde.

57. Dovolateľ napokon tvrdí, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). K obsahu tejto dovolacej námietky dovolací súd zdôrazňuje, že nesprávne právne posúdenie veci je síce prípustným dovolacím dôvodom (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu, a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia. V prejednávanej veci by uvedený dovolací dôvod bolo možné úspešne použiť, len ak by prípustnosť dovolania vyplývala z § 238 O. s. p., v posudzovanom prípade však tomu tak nie je.

58. So zreteľom na vyššie uvedené, keďže v danom prípade dovolanie žalobcu proti rozsudku odvolacieho súdu nie je podľa § 238 O. s. p. prípustné a žalobcom namietané vady uvedené v § 237 ods. 1 písm. a/, d/, f/ a g/ O. s. p. (ani žiadna iná procesná vada v zmysle citovaného ustanovenia) zistené neboli, Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací, dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. c/ C. s. p. ako procesne neprípustné odmietol. So zreteľom na odmietnutie dovolania, nezaoberal sa dovolací súd otázkou vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

59. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 251 a nasl. C. s. p. tak, že nárok na ich náhradu voči žalobcovi má žalovaný ako úspešná strana sporu s tým, že o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

60. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 5 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.